

Số: /BC-BDT

Sa Thầy, ngày tháng năm 2023

BÁO CÁO

Kết quả khảo sát việc triển khai thực hiện “Kế hoạch số 146/KH-UBND ngày 27/8/2021 của UBND huyện về việc thực hiện Đề án giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào DTTS trên địa bàn huyện Sa Thầy giai đoạn II (2021-2025)”

Thực hiện kế hoạch số 02/KH-BDT ngày 14/02/2023 của Ban Dân tộc Hội đồng nhân dân huyện khảo sát việc triển khai thực hiện “Kế hoạch số 146/KH-UBND ngày 27/8/2021 của UBND huyện về việc thực hiện Đề án giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào DTTS trên địa bàn huyện Sa Thầy giai đoạn II. Kết quả khảo sát tại phòng Dân tộc, phòng VH&TT và các xã, thị trấn như sau:

I. CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

Hàng năm, Ủy ban nhân dân huyện đã ban hành các kế hoạch¹ thực hiện một số nhiệm vụ của Đề án trong giai đoạn 2021-2025. Chỉ đạo các phòng ban liên quan, các xã, thị trấn thường xuyên xuyên liên hệ nắm bắt tình hình, thực trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào DTTS. Tăng cường công tác lãnh đạo tích cực triển khai các nhiệm vụ được giao, thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của nhà nước về dân số, kế hoạch hoá gia đình, hôn nhân và gia đình, nâng cao chất lượng dân số... Phòng văn hoá & thông tin đã chủ động truyền thông với nhiều nội dung phong phú, đa dạng để nâng cao nhận thức cho nhân dân về tác hại của tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống.

Tổ chức các hoạt động tuyên truyền, vận động, nâng cao nhận thức, chuyển đổi hành vi trên các phương tiện thông tin đại chúng.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

1. Tổ chức các hoạt động truyền thông, vận động, nâng cao nhận thức, thay đổi hành vi trong hôn nhân

Các xã, thị trấn đã phối hợp với các cơ quan đoàn thể tổ chức các hoạt động tuyên truyền, phổ biến qua các hội nghị phổ biến, vận động, hoạt động tư vấn trợ giúp pháp lý tại cộng đồng tuyên truyền lồng ghép trong các buổi sinh

(1) Kế hoạch số 255/KH-UBND ngày 08/11/2022 của UBND huyện về việc kế hoạch tiêu dự án 2, Dự án 9: Giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào DTTS và miền núi thuộc Chương trình MTQG phát triển kinh tế-xã hội vùng đồng bào DTTS và miền núi, năm 2022.

hoạt, hội họp thôn làng. Vận động nhân dân trên địa bàn thực hiện tốt các văn bản Luật, các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước như: Luật hôn nhân và gia đình, Luật bảo vệ chăm sóc và giáo dục trẻ em, Luật dân sự, Luật bình đẳng giới, Luật phòng chống bạo lực gia đình... ngoài ra còn phối hợp với các trường THCS trên địa bàn thường xuyên tổ chức các buổi nói chuyện chuyên đề với các em học sinh THCS và các bậc phụ huynh tại các thôn làng, có tỷ lệ tảo hôn cao. Ngoài ra còn tuyên truyền thông qua loa đài của thôn, xã, qua các buổi họp thôn. V.V.. Nhằm nâng cao nhận thức và ý thức pháp luật, chuyển đổi hành vi trong tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện.

Đến nay đã tổ chức 04 đợt tuyên truyền bằng xe loa lưu động đến 11/11 xã, thị trấn; tổng thời lượng 88 giờ. Phối hợp xây dựng 15 tin, 9 bài trên sóng phát thanh của huyện; tổng thời lượng 80 phút. Tổ chức Hội thi tìm hiểu về tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống với 5 đội/35 thành viên tham gia và hàng trăm học sinh Trường THPT Quang Trung, Dân tộc nội trú và nhân dân tham gia cổ vũ, nhằm nâng cao kiến thức công tác tuyên truyền đã lan tỏa trong cộng đồng.

2. Về cung cấp thông tin, tài liệu, sản phẩm tuyên truyền liên quan đến Luật hôn nhân và gia đình, phụ nữ, trẻ em, bình đẳng giới, dân số... cho đội ngũ tuyên truyền viên và các tổ chức, cá nhân liên quan tham gia thực hiện đề án

Phòng dân tộc đã cung cấp tài liệu (Tập huấn, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng) tuyên truyền, vận động, tư vấn pháp luật, hỗ trợ, cung cấp tài liệu cho các xã, thị trấn để thực hiện tuyên truyền và ngăn ngừa tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Để nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ tham gia tuyên truyền.

Đến nay in ấn gần 200 m² băng rôn, khẩu hiệu treo trên các trục đường chính của huyện và 11 xã, thị trấn. Phối hợp cấp phát các tài liệu tuyên truyền Luật hôn nhân và gia đình, phụ nữ, trẻ em, bình đẳng giới, dân số... đến các xã, thị trấn và 03 Câu lạc bộ phòng, chống bạo lực gia đình trên địa bàn thị trấn; Ở cấp xã: tổ chức tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh xã với 33 đợt/11 xã, tổng thời lượng gần 200 phút. In ấn gần 400 m² băng rôn, khẩu hiệu treo trên các trục đường chính của xã, thị trấn.

Đã cấp phát được 1.460 tờ rơi cho chị em hội viên tuyên truyền giáo dục, vận động, hỗ trợ phụ nữ tham gia giải quyết một số vấn đề xã hội; 120 tài liệu tuyên truyền về tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống; treo băng rôn, bảng tuyên truyền. Trong đó tích hợp các nội dung, quy định của pháp luật về Hôn nhân và gia đình, Luật Trẻ em, Luật phòng chống bạo lực gia đình, Nghị định về xử phạt hành chính đối với các hành vi liên quan đến tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống; một số điều của Bộ Luật hình sự năm 2015 quy định liên quan đến các

hành vi giao cấu với trẻ em... một số kiến thức về thực trạng, nguyên nhân, hệ lụy của tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống và giải pháp để phòng, tránh, đẩy lùi tình trạng này.

3. Xây dựng, triển khai nhân rộng mới mô hình điểm “Can thiệp làm giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống” tại các xã

Các xã, thị trấn tiếp tục xây dựng, triển khai nhân rộng mô hình điểm “Can thiệp làm giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống” tại xã Rờ Koi.

Thành lập các câu lạc bộ, các nhóm nòng cốt như: Người có uy tín trong cộng đồng; nhóm phụ nữ; thanh niên, học sinh, sinh viên người dân tộc thiểu số tại thôn, bản, trường học để tổ chức các hoạt động tuyên truyền, vận động, tư vấn, can thiệp nhằm thay đổi hành vi, để người dân nhận thức sâu sắc những tác hại và hệ lụy của việc tảo hôn và hôn nhân cận huyết; tăng cường khả năng tiếp cận thông tin và huy động sự tham gia của cộng đồng thực hiện ngăn ngừa, giảm thiểu tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống.

4. Các hoạt động nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ tham gia thực hiện Đề án

Cán bộ tuyên truyền viên các xã, thị trấn đã tham gia các lớp bồi dưỡng kiến thức pháp luật nâng cao kỹ năng truyền thông, tư vấn pháp luật liên quan về hôn nhân gia đình.

Thành lập tổ tư vấn về sức khỏe sinh sản, giới tính cho các đối tượng thanh thiếu niên người dân tộc thiểu số. Tổ chức khảo sát nắm tình hình tảo hôn & hôn nhân cận huyết thống.

5. Công tác quản lý, kiểm tra, đánh giá thực hiện

UBND các xã, thị trấn đã xây dựng kế hoạch kiểm tra nhằm ngăn ngừa và xử lý kịp thời các trường hợp vi phạm pháp luật về hôn nhân và gia đình, không để xảy ra tình trạng hôn nhân cận huyết thống.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Kết quả đạt được

Các xã, thị trấn đã triển khai quyết liệt, luôn xem đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, với sự nỗ lực tuyên truyền của cả hệ thống chính trị đã giảm thiểu đáng kể tình trạng tảo hôn và không có tình trạng hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào DTTS.

Một số xã đã tích cực vận động nhân dân chấp hành Luật Hôn nhân và gia đình trong việc kết hôn đúng độ tuổi, nhận thức của đại đa số người dân cũng đã được nâng lên.

Việc thành lập tổ tư vấn đã hỗ trợ cho các hộ gia đình trong thôn, làng khi có phát sinh các hộ gia đình có con tảo hôn thì ngăn chặn kịp thời. Từ đó,

góp phần giảm thiểu đáng kể tình trạng tảo hôn (giảm 4,97% so với năm 2021) trong các hộ gia đình đồng bào DTTS, vùng sâu, vùng xa trên địa bàn huyện.

Một số xã đã có cách làm hay, đó là tổ chức cho các hộ gia đình có con em trong độ tuổi vị thành niên ký bản cam kết không để xảy ra tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trên địa bàn (Ya Xiêr, Sa Sơn, Thị trấn, Sa Nghĩa, Sa Nhơn). Nhờ đó tỷ lệ tảo hôn giảm đáng kể (*năm 2022 còn 29 cặp tảo hôn* (tỷ lệ 6,11%), giảm 4,97% so với năm 2021.

Từ năm 2021 đến nay toàn huyện không xảy ra tình trạng hôn nhân cận huyết thống.

2. Hạn chế, khó khăn

Một số xã vẫn còn tình trạng các cặp vợ chồng tảo hôn trong năm 2022 có 28 cặp tảo hôn ở các xã Mô Rai có 08 cặp, Rờ Koi có 06 cặp, Ya Ly có 02 cặp, Sa Bình 03 cặp, Hơ Moong 07 cặp, Ya Tăng 02 cặp. Chủ yếu các cháu trong độ tuổi đang theo học trường PTDT nội trú huyện.

Công tác xử phạt khi phát hiện tảo hôn tại cơ sở còn nhiều lúng túng do chưa có hướng dẫn cụ thể từ cấp có thẩm quyền. Các trường hợp xảy ra tình trạng tảo hôn hầu hết là hộ nghèo nên không có khả năng nộp phạt.

Do điều kiện sản xuất, sinh hoạt đặc thù của bà con vùng đồng bào dân tộc thiểu số nên việc tập trung đông, đủ để nghe tuyên truyền rất khó khăn. Một số người dân, đặc biệt là các em tuổi vị thành niên, thanh niên còn chưa quan tâm, chưa hiểu sâu sắc tác hại của tảo hôn và HNCH thống. Ở các thôn, làng của xã vùng sâu, vùng xa, địa bàn đi lại khó khăn tình trạng tảo hôn vẫn còn xảy ra.

Các buổi tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật hầu hết thực hiện lồng ghép vào các buổi họp thôn, làng v.v nên hiệu quả chưa cao.

Nguồn kinh phí thực hiện công tác thông tin tuyên truyền còn hạn chế.

3. Nguyên nhân tồn tại, hạn chế:

** Nguyên nhân chủ quan*

Cấp ủy, chính quyền cơ sở một số nơi chưa thường xuyên quan tâm chỉ đạo. Việc phối hợp thực hiện giữa các ban, ngành, đoàn thể từ huyện đến cơ sở chưa được chặt chẽ, thường xuyên.

Công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật về hôn nhân và gia đình cho các em thanh, thiếu niên còn hạn chế, chưa rộng rãi, hiệu quả chưa cao.

Công tác tham mưu, xử lý đối với các trường hợp tảo hôn chưa đủ mạnh, kiên quyết; tình trạng nê nang trong khi xử lý các trường hợp vi phạm còn xảy ra nhiều nơi. Một bộ phận người dân chưa nhận thức, hiểu rõ về Luật Hôn nhân và gia đình.

** Nguyên nhân khách quan*

Do điều kiện kinh tế gia đình khó khăn, nhiều em nghỉ học sớm, chưa nhận thức được tác hại của tảo hôn nên vẫn còn một số em lập gia đình sớm. Công tác tuyên truyền, phổ biến còn mang tính hình thức hiệu quả cao.

Hiện nay, công nghệ thông tin phát triển nhanh và mạnh cộng với sự tò mò của lứa tuổi vị thành niên khi tiếp cận các trang mạng không lành mạnh, gây nên những ham muốn ở lứa tuổi vị thành niên dẫn đến tình trạng tảo hôn trong vùng đồng bào DTTS trên địa bàn.

Một số gia đình có con tảo hôn, nhưng chính quyền vẫn chưa có biện pháp mạnh để ngăn chặn, xử lý.

IV. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

1. Phòng dân tộc

Hàng năm tham mưu UBND huyện xây dựng kế hoạch thực hiện đề án, thành lập ban chỉ đạo thực hiện đề án. Kiến nghị Ban dân tộc tỉnh tổ chức tập huấn, bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ, công tác viên thôn làng.

2. Phòng văn hoá & thông tin

Thường xuyên tổ chức các hoạt động truyền thông, vận động, nâng cao nhận thức về tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống. Tuyên truyền bằng nhiều hình thức, đa dạng người dân dễ tiếp thu để ngăn chặn tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống.

Tham mưu UBND huyện bố trí kinh phí cho các xã, thị trấn nhằm phục vụ cho công tác thông tin, tuyên truyền.

3. Các xã, thị trấn

Tăng cường công tác tuyên truyền, tư vấn phổ biến giáo dục pháp luật liên quan về hôn nhân và gia đình, về tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống, tổ chức các hoạt động tư vấn, trợ giúp pháp lý miễn phí tại cộng đồng và lưu động tại các thôn, làng. Có biện pháp xử lý nghiêm đối với các trường hợp tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống.

Lựa chọn các hình thức tuyên truyền dễ hiểu, dùng các từ ngữ đơn giản, ngắn gọn để phát huy tác dụng vào thực tế. Nêu lên tác hại, hậu quả của tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống.

Các xã, thị trấn thành lập tổ tư vấn ở các thôn, làng và phát huy hơn nữa vai trò của Già làng, người có uy tín, các ban ngành của thôn...trong công tác tuyên truyền, vận động để ngăn chặn tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống.

Phối hợp với các trường THCS trên địa bàn xã, thị trấn phối hợp với Trường PTDTNT và THPT Quang Trung tổ chức các buổi truyền thông, nói chuyện chuyên đề, Hội thi về Luật Hôn nhân và gia đình, sức khỏe sinh sản vị thành niên... nâng cao hiệu quả trong công tác tuyên truyền giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống.

Trên đây là báo cáo kết quả khảo sát tình hình triển khai thực hiện “Kế hoạch số 146/KH-UBND ngày 27/8/2021 của UBND huyện về việc thực hiện Đề án giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào DTTS trên địa bàn huyện Sa Thầy giai đoạn II (2021-2025)” của Ban Dân tộc HĐND huyện ./.

Nơi nhận:

- Thường trực HĐND (b/c);
- Phòng Dân tộc huyện;
- Phòng VH&TT
- UBND xã, thị trấn;
- Lưu: VT, BDT.

**TM. BAN DÂN TỘC
PHÓ TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Thị Tám